

ПРЕЖИВЕАНИТЕ БОРЦИ ОД ГРАЃАНСКАТА ВОЈНА ВО ГРЦИЈА: СТЕЉО ПЕЈОВСКИ

Секавања

"Во Бурно, над Кожани, нè нападна авијацијата. Бомбите ги фрлаа на сите страни. Од 500 луѓе останавме само 48, другите беа или тешко ранети или загинаа. Ги освоија ридовите, а ние немавме никаков излез", вели Стељо Пејовски.

Пишува: Жаклина МИТЕВСКА

реката Гревена, Кожани, монархофашистите им се приближиле на 200 метри од нив. Пуштиле платеници (мајдери) наводно да берат дрва, а всушност цел им било да го испитаат теренот, да видат дали има партизани. Заробиле платеник. За жал, во акцијата загинале две жени, кои всушност се грижеле за исхраната на партизаните кои морале да се повлечат. Дошла заповед од Главниот штаб

ЗАРОБИВМЕ МНОГУ СТРАНСКИ ПЛАТЕНИЦИ

Некогашниот учесник во Граѓанската војна, Стељо Пејовски, е роден во 1932 година во селото Родиво, Егејска Македонија. Како и повеќето наши досегашни соговорници и тој основното училиште го завршил на грчки јазик во родното село. Тој и неговото семејство македонскиот јазик го користеле во домашни услови, а кога оделе на пазар во Воден или во Сobotско морале да го говорат грчкиот јазик. Се потсетува на случките кога учителите ги тепале учениците само затоа што употребувале македонски зборови. По бомбардирањето од страна на монархофашистите, 1947 година, тој доброволно заминал во партизанските редови на Кајмакчалан. Во тоа време грчката војска ги носела поголемите деца во затвор, а се спроведувала и грчката политика тие деца да се направат грчки јаничари. На Кајмакчалан Пејовски бил пречекан од една обична единица, му дале пушка германски штајер, а потоа го однеле на обука на Вичо. Обуката траела десеттина дена и за тоа време борците морале да научат како се ракува со севкупниот арсенал на оружје. За време на обуката вежбале и замислена борба со непријателот. При една таква вежба утрото ги осамнало во село Поздивишта. Всушност, ваквите нивни акции се изведувале на слободната територија на партизаните, Преспа. Пејов-

ски продолжил да дејствува во саботерската бригада СТ44, која дејствувала под команда на Главниот штаб на ДАГ. Од многубројните акции против монархофашистите ја издвојува борбата во близина на Цутиљи, во која заробиле 21 монархофашист. Имало и жртви од спротивната страна. Тој раскажува и како за еден од заробениците од спротивната страна дознале дека има брат, кој всушност се бори на страната на партизаните. Нашиот соговорник објаснува дека дејствувале во позадина. Нивна задача била да го расчистат патот за партизаните, на пример, ако требало да се направи диверзија, да се урне некој мост...

При едно движење низ Сињачко непријателот ги открил, а борбата се случила во Бурно над Кожани.

"Нè нападна авијацијата. Бомбите ги фрлаа на сите страни. Од 500 луѓе останавме само 48, другите беа или тешко ранети или загинаа. Ги освоија ридовите, а ние немавме никаков излез", вели Пејовски.

Сепак, со вештината на командирот Кациката, кој го надитрил чуварот од спротивната страна (а потоа го убил), дека станува збор за негови соборци, успеале да се извлечат од оброчот. Кога се огласил алармот тие веќе биле спасени, но по нив непријателот почнал да фрла со минофрлачи. Во околината на

да се повлечат на Грамос. Оттаму ноќно време дејствувале во околните села.

Ја спомнува и битката во 1949 година во Лефкото, село во околината на Грамос.

"Непријателот решил да нè нападне, а ние бевме во прва борбена линија. Пред да тргне исфрли топовски напад. Војската се доближуваше кон нас, но и го напаѓаше соседниот баталјон. Ние се браневме со руски минофрлачи. Добивме заповед да му помогнеме на тој баталјон со страничен удар. Во акцијата успеавме на нашиот мајор да му донесеме и заробеник, кој се бореше на другата страна", посочува Пејовски.

Раскажува и за тоа како додека бил на мртва стража во Пефкофето, Грамос, тој и неговите соборци добиле наредба да се повлечат на албанска територија. Се повлекувале ноќно време, а во утринските часови биле напаѓани од монархофашистичката авијација. Се водела жестока борба, па дури и кога навлегле на албанска територија морале да се пресметуваат со монархофашистичката војска.

Нашиот соговорник од Албанија заминал во Полска. Во 1957 г. дошол во Македонија.

(Серијата "Секавања" се реализира во соработка со Ташко Јованов)